

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE ENERJİ VERİMLİLİĞİ

Ülkemizin tüketim toplumuna dönüşümü, nüfus artışı, şehirlere göç gibi olgular enerji talebimizi ve izlenen yanlış politikalarla birlikte ithalat bağımlılığımızı hızla artırmaktadır. Kriz öncesi % 73 düzeyine kadar ulaşan enerji sektörü dış bağımlılığı, dünyadaki enerji fiyatlarını ülkemiz ekonomisi ve halkı üzerinde önemli bir baskı unsuru haline getirmiştir. 2010'daki 71.6 milyar dolarlık dış ticaret açığının 34 milyar dolarla yaklaşık yarısı, "net" enerji ithalatından kaynaklanmıştır. Eğer yerli üretim artmaz, tasarruf sağlanmaz ve uluslararası enerji piyasalarında enerji fiyatları düşmez ise, Türk ekonomisi sekiz yıl sonra, 2020'de, 100 milyar dolara yakın enerji ithalatı faturasına hazır olmalıdır. Nisan ayının ilk günlerinde varili 123 dolara kadar fırlatılan petroldeki suni fiyat artışlarıyla ülkemizde de doğal gaz ve kömür fiyatları dolayısıyla elektrik fiyatlarını da artırmıştır. Zaten eş görülmemiş dolaylı vergiler altında ezilen sanayicimiz ve halkımızın yaşamı, enerji fiyatlarının yüksekliğiyle de sorunlu kılınmıştır.

Enerji sektörü, verimlilik açısından hem arz ve hem de talep cephesinde iyileştirilmedikçe enerji tüketiminin Türk ekonomisi ve halkının üzerindeki baskısının azaltılması mümkün değildir. Türkiye'nin bu kötü durumdan ancak en maliyet etkin olarak tek çıkış noktası mevcuttur, o da enerji verimliliğini artırarak, sadece nihai tüketimdeki en az %25 olan potansiyelin geri kazanılmasıdır.

2007 yılından bu yana ülkemizde enerji verimliliğini desteklemek üzere politik anlayışta önemli gelişmeler gözlenmekte ve mevzuat alt yapısında köklü değişiklikler yaşanmaktadır. Bu değişikliklerin gerçek hayata geçmesinde nerdeyiz geriye dönüp bir bakılması ve ilgili herkes tarafından öz eleştiri yapılması gereklidir. TMMOB Makina Mühendisleri Odası, makina mühendisliği meslek uygulama alanı dolayısıyla ve enerji verimliliğindeki faaliyetleri nedeniyle bu değerlendirmeleri yapması gereken veya yapılacak değerlendirmeler için platform sağlaması gereken sivil kuruluşların başında gelmektedir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası; ülke kaynaklarının halkımızın ve ülkemizin çıkarları doğrultusunda kullanımı, ülke çapında enerji ve döviz tasarrufu sağlanması, enerji verimliliği konularında

meslektaşlarımızın eğitimi, kamuoyunun bilinçlendirilmesi için teknolojik ve bilimsel esaslar doğrultusunda enerji ve enerji verimliliğinde bir dizi çalışma yürütmektedir. Kocaeli'nde iki yılda bir gerçekleştirdiğimiz Enerji Verimliliği Kongresi, bu alanda ülkemizde yapılan en kapsamlı, en katılımlı ve en nitelikli geleneksel etkinlikler arasındadır. "Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik" hükümleri gereğince Odamız; Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu tarafından Ekim 2009 da Enerji Yönetimi

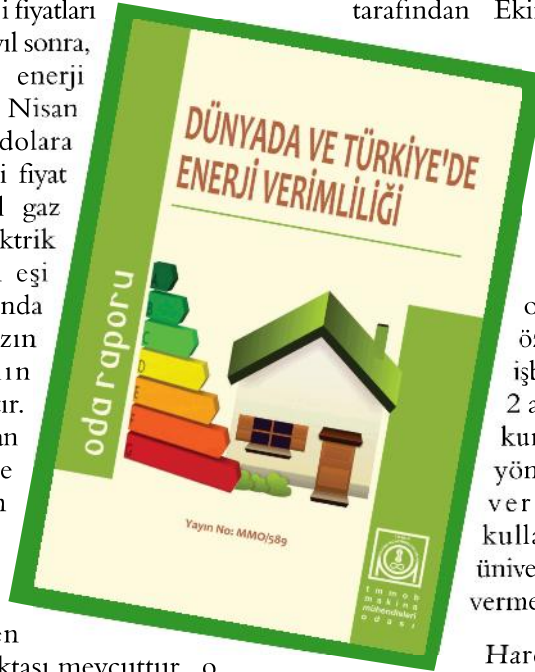
konusunda eğitimler vermek üzere yetkilendirilmiş, aldığı yetki çerçevesinde, bu güne kadar Türkiye'nin çeşitli yerlerindeki şubelerimiz organizasyonu ile 53 adet kurs düzenlemiş, 1300 civarında teknik eleman eğitilmiştir.

Eğitimler için sanayinin yoğun olduğu Kocaeli'nde kendi özkaynaklarımızla ve İzmir'de İYTE işbirliği ile üniversite kampusu içinde 2 adet enerji verimliliği laboratuvarı kurulmuştur. Bu tesisler sadece yönetmelik kapsamındaki enerji verimliliği eğitimleri için kullanılmamakta bölge sanayisi ve üniversitelere de çeşitli eğitimlerle hizmet vermektedir.

Harcanan bunca emeğin tek amacı; ülkemizin sanayileşmesi ve demokratikleşmesi, halkımızın mutlu bir yaşam sürmesi için ülkemizin tabanı en geniş ve önemli mühendislik meslek kuruluşu kimliğimizle örgütsel olarak üzerimize düşen sorumluluğun yerine getirilmesidir.

Bilindiği üzere Enerji Çalışma Grubumuz her dönem enerji kaynakları ve politikaları üzerine yeni Oda Raporları hazırlamaktadır. Konusunda uzman üyelerimizin katkılarıyla hazırlanan bu raporlarda, sektör ile ilgili mevcut durum değerlendirmeleri yapılmakta ve önerilerimiz kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Bu çerçevede, Dünyada ve Türkiye'de Enerji Verimliliği raporumuz 2007 yılından bu yana ülkemizde enerji verimliliğini desteklemek üzere yapılan çalışmaların hangi noktaya geldiğini, gelişmeleri yakından ve hatta içinden izleyen bir kurum olarak, analiz etmekte ve bu konudaki yapıcı eleştiri ve önerilerin sivil ve bağımsız bir gözle ortaya konulmasını amaçlamaktadır.

İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği bütün çalışanları ilgilendiren, çalışma yaşamının en temel unsurlarından biridir. İşçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin göstergeler, temel insan hakları, çalışma yaşamı ve ülkelerin gelişmişliklerine ilişkin önemli göstergeler sunmaktadır. Ancak SGK ve diğer resmi istatistikler göstermektedir ki ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin gereken önem verilmemekte; yasa, yönetmelik ve uygulamalarda yetersiz kalmaktadır. Gerek işveren kesimi gerekse kamu işvereni konumundaki devlet, neo-liberal ekonomik politikaların da etkisiyle konuya gereken özeni göstermemektedir. Küreselleşme ve neo-liberal ekonomi politikaları sonucunda iş güvencesinin azalması, esnek çalışma biçimleri, çalışma koşullarının ağırlaşması; özelleştirme, sendikasızlaştırma ve taşeronlaştırmanın yaygınlaşması; sosyal güvenlik ve güvenceden yoksun kayıt dışı işçilik ve çocuk işçi çalıştırma, iş kazalarının nedenleri arasındadır. Bu nedenle ülkemiz iş kazalarında Avrupa ve dünyada ilk sıralarda; ölümlü iş kazalarında ise Avrupa'da birinci, dünyada üçüncü sırada yer almaktadır.

2007–2008 yıllarından itibaren ülkemizde iş kazaları yoğun olarak konuşulmaya başlandı. Son yıllarda, mühendislerin ve işçilerin yaşamlarına mal olan kazalar konunun tüm yakıcılığıyla gündemde kalmasını sağladı. Balıkesir Dursunbey'de biri maden mühendisi, 13 kişinin hayatını kaybetmesi; Bursa Devcikonağı beldesinde 19 maden işçisinin yaşamını yitirmesi; Giresun Şebinkarahisar'da TMMOB üyesi Deniz TANRIÖVER'in yaşamını yitirmesi; İstanbul Tuzla'da, Davutpaşa'da, Bursa Kemalpaşa'da, Ankara Ostim'de, İstanbul'da bir servis aracında (8 kadın işçi), Zonguldak'ta, Maraş Elbistan'da, Adana'da, İstanbul Esenyurt'ta ve en son Erzurum Karasu ve Eskişehir'deki toplu işçi ölümleri, “iş kazası”ndan çok “iş cinayetleri” olgusuyla yüz yüze olduğumuzu göstermektedir. Yalnızca 2012 Mart ayında ülke genelinde

27 inşaat işçisi, Nisan ayının ilk dokuz gününde ise 35 işçi yaşamını kaybetmiştir. Bu olaylar, dizginsiz kâr hırsıyla insan yaşamını hiçe saymanın acı sonuçlarının yalnızca bazı örnekleridir.

Odamız iş kazalarında yaşamlarını yitiren, sakatlanan ve meslek hastalıkları sonucu yaşamları kısıtlanan insanlarımızın dramlarının nedenlerini bu rapor da; bilimsel, teknik, ekonomik ve sosyal boyutlarıyla

irdelemektedir. Odamızın bu raporu, son yıllarda işçi sağlığı ve iş güvenliği gerçeklerinin kamuoyu bilincine yerleşmesinde büyük katkı sağlamıştır.

Önceki üç basımı “İş Sağlığı ve Güvenliği Oda Raporu” olarak yayımlanan raporun adını bu basımında “İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Oda Raporu” olarak değiştirerek sınıfsal ve bilimsel bir tanımlığa ulaştırdık.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konusunda altı dönemdir (on ki yıldır) kongreler düzenleyen, bağlantılı konularda etkinlikler düzenleyen, eğitimler yapan

ve yayın faaliyetlerinde bulunan Odamız; bu konudaki yasa ve uygulama sorunlarını güncellenen bu raporda irdelemekte ve kapsamlı çözüm önerileri dile getirmektedir.

ve yayın faaliyetlerinde bulunan Odamız; bu konudaki yasa ve uygulama sorunlarını güncellenen bu raporda irdelemekte ve kapsamlı çözüm önerileri dile getirmektedir.

*Üye aidatını zamanında
ödeyen üyelerimize
Primleri Odamızca karşılanan
“Ferdî Kaza Sigortası”
düzenlenmektedir.*